

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України

Спеціальна кафедра № 1
«Досудове розслідування та правове забезпечення оперативно-службової діяльності Служби безпеки України»

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Правове забезпечення оперативно-службової діяльності СБУ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2021

Харків 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове забезпечення оперативно-службової діяльності СБУ» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 28 с.

Розробники:

Гриненко Сергій Олександрович, кандидат юридичних наук, доцент

Зеленська Ірина Миколаївна, старший викладач

Затверджено на засіданні спеціальної кафедри № 1 «Досудове розслідування та правове забезпечення оперативно-службової діяльності Служби безпеки України»
(протокол № 19 від 25 червня 2021 року).

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні спеціальної кафедри №1 «Досудове розслідування та правове забезпечення оперативно-службової діяльності Служби безпеки України»
(протокол № 2 від 06 червня 2022 року)

Завідувач спеціальної кафедри – Гриненко Сергій Олександрович, кандидат юридичних наук, доцент

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Очікувані результати навчання	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни	10
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання.....	11
6. Критерії оцінювання результатів навчання ... Error! Bookmark not defined.	
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти	14
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	14

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове забезпечення оперативно-службової діяльності СБУ» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура та кількість годин
Кількість кредитів ЄКТС: 6,0 Кількість модулів: 3 Загальна кількість годин: 180 Тижневих годин: 12 - аудиторних – 4 - самостійної роботи студента - 8	Рівень освіти – другий (магістерський) Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право»	Денна форма навчання Рік підготовки: 2021-2022 Семестр: другий Модуль 1 Лекції: 8 Практичні заняття: 8 Самостійна робота: 50 Модуль 2 Лекції: 8 Практичні заняття: 10 Самостійна робота: 44 Модуль 3 Лекції: 8 Практичні заняття: 6 Самостійна робота: 38 Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань - іспит

Мета навчальної дисципліни – формування здатності комплексно застосовувати знання і розуміння правових основ забезпечення національної безпеки України, повноважень, завдань та особливостей оперативно-службової діяльності основних підрозділів СБУ на практиці.

Завданням навчальної дисципліни є поглиблення отриманих раніше знань, формування і закріплення умінь і навичок, необхідних для ефективного вирішення співробітниками СБ України завдань, пов'язаних з організацією роботи в напрямку: нормотворчої діяльності СБ України: розробки і впровадження нормативно-правових, організаційно - розпорядчих та регуляторних актів; підготовкою проєктів актів Кабінету Міністрів

України, Президента України; захисту інтересів СБ України в судах; представництва інтересів СБ України в окремих категоріях справ: про оскарження нормативно-правових та індивідуальних актів СБУ, про оскарження дій органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування СБУ, справ, пов'язаних з перебуванням іноземців на території України тощо; здійснення договірної роботи в СБ України: загальний порядок підготовки та опрацювання проєктів договорів, укладання різних видів договорів, зокрема щодо вилучення майна під час проведення оперативно-розшукових та слідчих дій тощо; застосування законодавства про закупівлі за бюджетні кошти в договірній та службовій діяльності СБ України.

1.2. Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми: обов'язкова.

Пререквізити: «Теорія права», «Адміністративне право», «Господарське право», «Цивільне право», «Цивільний процес», «Процесуальні документи у цивільних справах (практикум)», «Адміністративне судочинство», «Юридичне письмо», «Юридична техніка»; «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці».

1.4. Кореквізити: «Приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці».

1.5. Постреквізити: -

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі основні результати навчання:

РН-1.	Демонструвати знання та розуміння організаційно-правових засад юридичної служби в СБ України, завдань та повноважень Управління правового забезпечення СБ України та юридичних структур підрозділів Центрального управління, органів, закладів і установ СБ України в напрямку здійснення нормотворчої діяльності.
РН 2.	Демонструвати знання та розуміння організаційно-правових засад нормотворчої діяльності в СБ України, організації обліку і зберігання текстів актів з питань, що стосуються діяльності СБУ, порядку і особливостей подання нормативно-правових актів СБ України на державну реєстрацію.
РН-3.	Здійснювати розробку проєктів організаційно-розпорядчих та нормативно-правових актів з питань, віднесених до компетенції СБ України.
РН-4	Здійснювати перевірку на відповідність законодавству та візування проєктів актів, що готуються в органах СБУ.
РН-5	Комплексно застосовувати нормативно-правові акти, що

	регламентують оперативно-службову діяльність СБ України, при вирішенні завдань, віднесених до компетенції СБ України.
РН-6	Здійснювати комплекс заходів, спрямованих на підготовку і забезпечення належного представництва інтересів СБ України в суді, здійснювати аналіз судових документів, що надходять до органів СБ України.
РН-7	Демонструвати знання та розуміння організаційно-правових засад договірної роботи та досудового врегулювання спорів в СБ України.
РН-8	Демонструвати знання основних нормативно-правових актів, що регламентують правовий статус військового майна в СБ України.
РН-9	Демонструвати знання порядку здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг за бюджетні кошти в СБ України.
РН-10	Розробляти проекти господарських договорів різних видів.
РН-11	Здійснювати правову експертизу проектів договорів (угод, контрактів), стороною в яких є СБ України.
РН-12	Застосовувати передбачені законодавством заходи досудового врегулювання спорів та готувати відповідні документи.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 1.2. Здатність оцінювати та підтримувати якість результату професійної і соціальної діяльності

ЗК 1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень

Спеціальних компетентностей:

СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК 7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК 8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти

альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК 11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК 14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

СК 1.3. Здатність розрізняти принципи інститутів публічного і приватного права в юридичній діяльності.

СК 1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН 1.1. Визначати індикатори якості й ефективності юридичної практики.

ПРН 1.3. Аналізувати механізми публічно-правового і приватно-правового регулювання в юридичній практиці.

ПРН 1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Нормотворча діяльність Служби безпеки України.

Організація роботи з розробки актів СБ України. Поняття нормотворчої діяльності, її зміст. Нормативна регламентація нормотворчої діяльності СБ України. Суб'єкти нормотворчої діяльності та їх повноваження. Поняття нормативно-правового, організаційно - розпорядчого та регуляторного акта, їх види.

Етапи нормотворчої діяльності та їх характеристика. Підготовка проекту акта. Особливості роботи над проектами спільних актів. Розгляд і погодження проекту акта. Опрацювання проектів актів, що надходять на погодження з державних органів. Перевірка проекту акта на відповідність вимогам законодавства.

Впровадження актів СБ України. Підписання або затвердження акта, його реєстрація в СБУ. Державна реєстрація нормативно-правового акта. Особливості реєстрації нормативно-правових актів СБУ з питань контррозвідки, оперативно-розшукової діяльності, діяльності у сфері охорони державної таємниці.

Оприлюднення акта. Чинність акта СБУ. Контроль за виконанням актів, їх зберігання.

Особливості підготовки Службою безпеки України проектів законодавчих актів Верховної Ради України, указів і розпоряджень Президента України, рішень Кабінету Міністрів України.

Організація роботи з розробки і впровадження організаційно - розпорядчих актів СБ України. Організація роботи з підготовки проектів наказів з кадрових питань. Оформлення наказів про прийняття на військову службу, зарахування до списків особового складу, призначення та

переміщення по службі. Оформлення наказів про звільнення з військової служби та виключення зі списків особового складу.

Модуль 2. Представництво інтересів СБ України в судах.

Організація роботи із захисту інтересів Служби безпеки України в судах. Функції і повноваження юридичної служби в напрямку представництва інтересів державного органу в судах. Організація роботи в Службі безпеки України з представництва та/або самопредставництва в судах. Складові роботи з забезпечення захисту інтересів СБ України в судах.

Загальні вимоги та особливості підготовки й подання до суду процесуальних документів з грифом обмеження доступу. Особливості розгляду справ, у яких досліджуються документальні матеріали з грифом обмеження доступу.

Особливості представництва інтересів Служби безпеки України в окремих категоріях справ. Захист інтересів СБ України у справах: про оскарження нормативно-правових та індивідуальних актів, дій або бездіяльності суб'єкта владних повноважень; про скасування рішень про скорочення терміну тимчасового перебування, видворення або заборону в'їзду на територію України іноземним громадянам та особам без громадянства; про оскарження дій органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування. Представництво інтересів СБ України у справах, пов'язаних з проходженням військової служби у СБ України.

Модуль 3. Договірна робота в системі органів Служби безпеки

Загальні засади організації та ведення договірної роботи в системі Служби безпеки України. Організація та ведення договірної роботи в Службі безпеки України. Здійснення закупівель товарів, робіт і послуг в СБУ. Стадії організації договірної роботи. Найбільш поширені види договорів, що укладаються Службою безпеки України. Організація роботи по врегулюванню спірних питань, пов'язаних з укладанням та виконанням договорів в органах СБ України.

Підготовка та укладання окремих видів договорів. Застосування Закону України «Про публічні закупівлі» в договірній роботі та оперативно-службовій діяльності органів Служби безпеки України. Сфера застосування, основні поняття, процедури закупівлі. Тендерний комітет та уповноважені особи замовника. Особливості укладення договору про закупівлю. Оскарження процедур закупівлі та контроль у сфері закупівель. Оборонні закупівлі.

Правовий режим військового майна. Особливості статусу військового майна. Порядок використання військового майна. Особливості передачі військового майна в оренду. Порядок передачі в оренду рухомого і нерухомого військового майна Служби безпеки України. Відповідальність за недотримання вимог законодавства щодо порядку використання військового майна.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Нормотворча діяльність Служби безпеки України				
1.		Тема 1. Організація роботи з розробки актів СБ України	22	2	2	18
2.		Тема 2. Впровадження актів СБ України	26	4	4	18
3.		Тема 3. Організація роботи з розробки і впровадження організаційно - розпорядчих актів СБ України.	18	2	2	14
		<i>Разом</i>	<i>66</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>50</i>
		Модуль 2. Представництво інтересів СБ України в судах				
4.		Тема 1. Організація роботи із захисту інтересів Служби безпеки України в судах	22	2	2	18
5.		Тема 2. Особливості представництва інтересів Служби безпеки України в окремих категоріях справ.	40	6	8	26
		<i>Разом</i>	<i>62</i>	<i>8</i>	<i>10</i>	<i>44</i>
		Модуль 3. Договірні роботи в системі органів Служби безпеки				
6.		Тема 1. Загальні засади організації та ведення договірної роботи в системі Служби безпеки України.	20	2	2	16
7.		Тема 2. Підготовка та укладання окремих видів договорів	32	6	4	22
		<i>Разом</i>	<i>52</i>	<i>8</i>	<i>6</i>	<i>38</i>
		Усього годин / кредитів ECTS	180/6,0	24	24	132

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Формами контролю знань курсантів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань курсантів включає:

- контроль якості засвоєння курсантами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних та семінарських заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, презентації, за ініціативи курсанта. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки курсанта у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного та семінарського заняття курсант може отримати оцінку за чотирьохбальною шкалою (0, 0,5, 1, 2);

- контроль якості засвоєння курсантами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі тестування, контрольної роботи. Оцінка за чотирьохбальною шкалою (0, 1, 2,3);

- впродовж семестру курсанти здійснюють підготовку індивідуальних письмових робіт (до 7 балів).

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль								Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань (іспит)	Всього
Модуль 1			Модуль 2			Модуль 3				
ПЗ	СЗ	МК	ПЗ	СЗ	МК	ПЗ	МК			
max 6	max 2	max 3	max 6	max 4	max 3	max 6	max 3	max 7	max 60	max 100

Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
--------------	-----------------	-------------------------------

Поточний контроль на практичному занятті	Max 2	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	1	Добре володіння матеріалом, але є окремі помилки (75% і більше правильних відповідей у тесті).
	0,5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Поточний контроль на семінарському занятті	Max 2	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	1	Добре володіння матеріалом, але є окремі помилки (75% і більше правильних відповідей у тесті).
	0,5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Модульний контроль	Max 3	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок (90% і більше правильних відповідей у тесті).
	2	Добре володіння матеріалом, але є окремі помилки (75% і більше правильних відповідей у тесті).
	1	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок (60% і більше правильних відповідей у тесті).
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу (59% і менше правильних відповідей у тесті).
Індивідуальна письмова робота	Max 7	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	5	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	3	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	1	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків.

		При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Іспит	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури і знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача

	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших із них за допомогою викладача
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90–100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80–89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75–79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

Модуль 1. Нормотворча діяльність Служби безпеки України

1. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>.
2. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>
3. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1160-15>
4. Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади: Указ Президента України від 03.10.1992 р. № 493. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/493/92#Text>
5. Положення про порядок підготовки та внесення проектів актів Президента України: Указ Президента України від 15.11.2006 р. № 970. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/970/2006>
6. Положення про порядок реєстрації нормативно-правових актів Служби безпеки України з питань контррозвідки, оперативно-розшукової діяльності та діяльності у сфері охорони державної таємниці: Указ Президента України від 29.06.1999 р. № 767/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/767/99>
7. Про повноваження та гарантії здійснення постійного контролю за діяльністю Служби безпеки України: Указ Президента України від 18.05.2007 р. № 427/2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/427/2007>
8. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України від 10.06.1997 р. № 503/97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/503/97>
9. Про опублікування актів законодавства України в інформаційному бюлетені "Офіційний вісник України": Указ Президента України від 13.12.1996 р. № 1207/96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1207/96>
10. Питання проведення антидискримінаційної експертизи та громадської антидискримінаційної експертизи проектів нормативно-правових актів: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.2013 р. № 61. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/61-2013-%D0%BF>
11. Регламент Кабінету Міністрів України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 р. № 950. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950-2007-%D0%BF#Text>
12. Деякі питання документування управлінської діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/55-2018-%D0%BF>
13. Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, органів господарського управління та контролю, що зачіпають права, свободи й законні інтереси громадян або мають міжвідомчий характер: затв. Постановою Кабінету

- Міністрів України від 28.12.1992 р. № 731. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/731-92-%D0%BF>
14. Питання проведення гендерно - правової експертизи: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.11.2018 р. № 997. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/997-2018-%D0%BF>
 15. Порядок ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.04.2001 р. № 376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/376-2001-%D0%BF>
 16. Правила підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.09.2005 р. № 870. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/870-2005-%D0%BF>
 17. Деякі питання державної регуляторної служби України: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.12.2014 р. № 724. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/724-2014-%D0%BF>
 18. Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 р. № 308 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/308-2004-%D0%BF>
 19. Про офіційне оприлюднення регуляторних актів, прийнятих місцевими органами центральних органів виконавчої влади та їх посадовими особами, і внесення змін до Порядку оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2004 р. № 150. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/150-2004-%D0%BF>
 20. Про вдосконалення порядку державної реєстрації нормативно-правових актів в органах юстиції та скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів: Наказ Міністерства юстиції України від 12.04.2005 р. № 34/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 12.04.2005 р. за № 381/10661. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0381-05>
 21. Про затвердження форми висновку юридичної служби міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади та його територіальних органів, місцевих державних адміністрацій за результатами проведення юридичної експертизи проекту нормативно-правового акта: Наказ Міністерства юстиції України від 06.07.2011 р. № 1805/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07.07.2011 р. за № 826/19564. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0826-11>
 22. Порядок скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правових актів, занесених до державного реєстру: затв. Наказом Міністерства юстиції України від 31.07.2000 р. № 32/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 31.07.2000 р. за № 458/4679. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0458-00>.
 23. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів: Наказ Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та

- якості» від 01.07.2020 № 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0144774-20#Text>
24. Інструкція про нормотворчу діяльність Служби безпеки України: затв. Наказом Центрального управління Служби безпеки України від 27.08.2020 р. № 241.
 25. Порядок підготовки Управлінням роботи з особовим складом та підрозділами кадрового забезпечення наказів по особовому складу: Наказ Центрального управління Служби безпеки України від 05.06.2016 р. № 285.
 26. Інструкція про порядок обліку, використання і зберігання нормативно-правових актів та актів організаційно-розпорядчого характеру в Службі безпеки України: затв. Наказом Центрального управління Служби безпеки України від 01.06.2017 р. № 333/ДСК.
 27. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
 28. Регламент Верховної Ради України: Закон від 10.02.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1861-17>
 29. Про Службу безпеки України: Закон України від 08.07.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2229-12>.
 30. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
 31. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950: Закон від 17.07.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_004.

Модуль 2. Представництво інтересів СБ України в судах

1. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
2. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1798-12>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
4. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3477-15>.
5. Дисциплінарний статут Збройних Сил України: затв. Законом України від 24.03.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/551-14>
6. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2232-12>
7. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3671-17>

8. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 09.04.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2262-12>
9. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2011-12>
10. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>
11. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 01.12.1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/266/94-%D0%B2%D1%80>
12. Положення про проходження військової служби військовослужбовцями Служби безпеки України: затв. Указом Президента України від 27.12.2007 р. № 1262/2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1262/2007#n12>
13. Типова інструкція про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 р. № 736. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/736-2016-%D0%BF>
14. Загальне положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 р. № 1040. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1040-2008-%D0%BF>
15. Порядок організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.2013 р. № 939.
16. Порядок виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.08.2011 р. № 845. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/845-2011-%D0%BF>
17. Порядок продовження строку перебування та продовження або скорочення строку тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства на території України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2012 р. № 150. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/150-2012-%D0%BF>
18. Положення про застосування Закону України "Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду": затв. Наказом Міністерства юстиції України, Генеральної прокуратури та Міністерства фінансів України від 04.03.1996 р. № 6/5/3/41,

- zareєстроване в Міністерстві юстиції України 06.03.1996 р. за № 106/1131 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0106-96>
19. Інструкція про порядок забезпечення доступу до публічної інформації у Службі безпеки України: затв. Наказом Центрального управління Служби безпеки України від 14.06.2011 р. № 231, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 12.07.2011 р. за № 851/19589. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0851-11>
 20. Інструкція про порядок прийняття Службою безпеки України рішень про заборону в'їзду в Україну іноземцям та особам без громадянства: затв. Наказом Центрального управління Служби безпеки України від 29.01.2021 р. № 31, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 25.03.2021 р. за № 399/36021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0399-21>
 21. Інструкція про примусове повернення і примусове видворення іноземців та осіб без громадянства: затв. Наказом Міністерства внутрішніх справ України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Служби безпеки України 23.04.2012 р. № 353/271/150, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 21.05.2012 р. за № 806/21119. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0806-12>
 22. Інструкція про порядок розгляду в Службі безпеки України звернень громадян: затв. Наказом Центрального управління Служби безпеки України від 10.04.2018 р. № 532, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 03.05.2018 р. за № 546/31998. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0546-18>
 23. Інструкція про організацію виконання Положення про проходження військової служби військовослужбовцями Служби безпеки України: затв. Наказом Служби безпеки України від 14.10.2008 р. № 772, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 31.12.2008 р. за № 1323/16014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1323-08>
 24. Інструкція про порядок проведення службових розслідувань та службових перевірок стосовно військовослужбовців Служби безпеки України: затв. Наказом Центрального управління Служби безпеки України від 04.02.2016 р. № 45, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 02.03.2016 р. за № 328/28458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0328-16>
 25. Інструкція про порядок забезпечення в Службі безпеки України представництва та самопредставництва в судах і виконання судових рішень: затв. Наказом Центрального управління Служби безпеки України від 20.08.2020 р. № 231.
 26. Інструкція про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, у Службі безпеки України: затв. Наказом Центрального управління Служби безпеки України від 30.05.2017 р. № 320.
 27. Протокол № 4 від 16.09.1963 р. до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, який гарантує деякі права і свободи, не

- передбачені у Конвенції та у Першому протоколі до неї: Закон України від 17.07.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_059
28. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2657-12>
 29. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3855-12>
 30. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
 31. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
 32. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2341-14>
 33. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1618-15>
 34. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>
 35. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2939-17>
 36. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>
 37. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1404-19>
 38. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
 39. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950: Закон від 17.07.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_004
 40. Про адвокатуру і адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
 41. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17>

Модуль 3. Договірна робота в системі органів Служби безпеки України

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Закон України від 07.12.1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
2. Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності: Закон України від 03.03.1998. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/147/98-%D0%B2%D1%80>

3. Про правовий режим майна у Збройних Силах України: Закон України від 21.09.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1075-14>
4. Про господарську діяльність у Збройних Силах України: Закон України від 21.09.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1076-14>
5. Про порядок відчуження та реалізації військового майна Збройних Сил: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2000 р. № 1919. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1919-2000-%D0%BF>
6. Порядок надання дозволу військовим частинам Збройних Сил на передачу закріпленого за ними рухомого та нерухомого майна в оренду: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2000 р. № 778. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/778-2000-%D0%BF>
7. Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 04.08.2000 р. № 1225. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1225-2000-%D0%BF#Text>
8. Порядок вилучення і передачі військового майна Збройних Сил: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 29.08.2002 р. № 1282. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1282-2002-%D0%BF#Text>
9. Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 р. № 1070. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1070-2019-%D0%BF#Text>
10. Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/228-2002-%D0%BF>
11. Методика визначення залишкової вартості майна Збройних Сил України та інших військових формувань: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 29.05.1998 р. № 759 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/759-98-%D0%BF>
12. Методика оцінки вартості об'єктів оренди: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.08.1995 р. № 629 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/629-95-%D0%BF>
13. Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 р. № 166 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/166-2016-%D0%BF>
14. Порядок та умови проведення конкурсів на право укладання договорів оренди військового майна: Наказ Фонду державного майна України та Міністерства оборони України від 26.07.2000 р. № 1549/241, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 10.08.2000 р. за № 490/4711. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0490-00> . Втратив чинність.

15. Інструкція про порядок передачі в оренду рухомого і нерухомого військового майна СБУ та проведення конкурсів: затв. Наказом Служби безпеки України від 03.09.2009 р. № 587.
 16. Інструкція про порядок організації та здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за бюджетні кошти в Службі безпеки України: затв. Наказом Центрального управління Служби безпеки України від 31.05.2016 р. № 273.
 17. Положення про порядок створення та завдання тендерних комітетів в системі Служби безпеки України з організації та здійснення процедур закупівель товарів, робіт і послуг за бюджетні кошти: затв. Наказом Центрального управління Служби безпеки України від 04.03.2017 р. №143.
 18. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>
 19. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/436-15>
 20. Бюджетний кодекс України. Закон України від 08.07.2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/2456-17>
- Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/go/922-19>

Література

Модуль 1. Нормотворча діяльність Служби безпеки України

Основна література

1. Правові засади оперативно-службової діяльності Служби безпеки України: навч. посіб. для підготовки до держ. комплекс. іспиту для курсантів 2-го курсу магістратури Ін-ту підгот. юрид. кадрів для СБУ / С.О. Гриненко, Є.В. Коваленко, В.В. Федосєєв та ін. Харків : ІПЮК для СБУ, 2018. 300 с.
2. Правила підготовки проектів законів та основні вимоги законодавчої техніки: методичні рекомендації. Вид. 4-те, виправ. і доповн. Київ: Апарат Верховної Ради України, 2014. 39 с.
3. Підготовка наказів по особовому складу у Службі безпеки України : навчальний посібник / С.О. Гриненко, Г.А. Гончаренко. Харків: ІПЮК для СБУ, 2017. 30 с.

Додаткова література

1. Практичний курс тлумачення правових актів: навч. посіб. для суддів і канд. на посади суддів / І.Л. Самсін, В.Г. Ротань, А.Г. Ярема та ін.; за заг. ред. І.Л. Самсіна. Харків: Право, 2014. 488 с.

2. Новітнє вчення про тлумачення правових актів: навч. посіб. / В.Г. Ротань, І.Л. Самсін, А.Г. Ярема та ін.; відп. ред., кер. авт. кол. В.Г. Ротань. Харків: Право, 2013. 752 с.
3. Пильгун Н.В., Смітюх А.С. Перспективи вдосконалення юридичної техніки в Україні. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2014. Том 1(30). С. 42-46.
4. Суходубова І. В. Стабільність і динамізм законодавства: поняття, співвідношення, засоби забезпечення: монографія / наук. ред. О. В. Петришин. Харків : Право, 2016. 228 с.
5. Чорнолуцький Р. Правила нормопроекування Р.К. Бержерона та їх значення для становлення й розвитку національної системи нормопроекування в Україні. *Jurnalul juridic national: teorie și practică*. 2015. № 5/1(15). pp. 22-27. URL: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/22_27_Pravila%20normoproektuvannya%20R.%20K.%20Berzherona%20ta%20Yih%20znachennya%20dlya%20stanovlennya%20y%20rozvitku%20natsionalnoyi%20sistemi%20normoproektuvannya%20v%20UkrayinI.pdf
6. Гетьман Є. А. Поняття підзаконного нормативно-правового акта та його співвідношення із нормативно-правовим та правовим актами. *Форум права*. 2013. № 3. С. 106–113. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2013_3_20.pdf
7. Гетьман Є. А. Підзаконний нормативно-правовий акт: поняття, ознаки, функції, види. *Вісник Національної академії правових наук України : зб. наук. пр.* Харків, 2014. № 2. С. 92-100.
8. Борбунюк О. О. Регуляторні акти як різновид нормативно-правових актів. *Форум права*. 2013. № 3. С. 46–52. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2013_3_10.pdf
9. Рябченко Я.С. Засади процедури оскарження нормативно-правових актів в адміністративному судочинстві України в контексті європейського інтеграційного процесу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. №5. С. 155-159 URL: http://www.lsej.org.ua/5_2015/44.pdf.
10. Андрусів Л. Теоретико-правові засади системи нормативно-правових актів. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 4. С. 128-131 URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/4/27.pdf>
11. Кудрявцев І. О. Наукові підходи до поняття підзаконного нормативно-правового акта в окремих сферах та галузях права. *Lex portus*. 2017. № 2. С. 110-119. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/LP_2017_2_12
12. Андрусів Л.М. Офіційне оприлюднення нормативно-правових актів: поняття й форма. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2020. №1. С. 1-6. URL: http://juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/1_2020/1_2020.pdf#page=9
13. Столбовий В. Нормативно-правове забезпечення службових правовідносин у сфері національної безпеки України. *Підприємництво,*

господарство і право. 2019. №2. С. 120-124 <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/2/24.pdf>

14. Гетьман Є. А. Порядок судового оскарження підзаконних нормативно-правових актів органів виконавчої влади. *Теорія і практика правознавства.* 2018. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2018_1_19
15. Богачова Л.Л. Дія підзаконних нормативно-правових актів у часі . *Прикарпатський юридичний вісник.* 2019. Випуск 3(28). Том 1. С. 10-13 URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/311/612>
16. Дзюбенко О.Л. Ознаки та види відомчих підзаконних актів як результат застосування юридичної техніки . *Юридичний науковий електронний журнал.* 2018. №1. С. 18-21 URL: http://lsej.org.ua/1_2018/5.pdf
17. Дзюбенко О.Л. Актуальні проблеми відомчої нормотворчості . *Науковий вісник публічного та приватного права.* 2018. Вип. 1. Том 1. С. 14-18 URL: http://nvppp.in.ua/vip/2018/1/tom_1/5.pdf

Модуль 2. Представництво інтересів СБ України в судах

Основна література

1. Адміністративне судочинство: навч. посіб. Харків: Право, 2016. 312 с.
2. Актуальні питання прикладної цивілістики у сфері складання процесуальних документів : наук.-практ. посіб. / за заг. ред. М.М. Ясинка. Київ: Правова єдність: Алерта, 2015. 814 с.
3. Васильєв С.В. Звернення до суду: алгоритм процесуальних дій (господарська юрисдикція): навч. посібник. Київ: Алерта, 2021. 400 с.
4. Васильєв С.В. Звернення до суду: алгоритм процесуальних дій (адміністративна юрисдикція): навч. посіб. Київ: Алерта, 2021. 342 с.
5. Галай В.О. Провадження в адміністративному суді першої інстанції: навчально-методичний посібник. Київ: КНТ, 2014. 82с.
6. Правові засади оперативно-службової діяльності Служби безпеки України : навч. посіб. для підготовки до комплекс. держ. іспиту / С.О. Гриненко, Є.В. Коваленко, В.В. Федосєєв та ін. Харків : ІПЮК для СБУ, 2018. 300 с.
7. Процесуальні документи в галузях цивільно-правових, трудових, сімейних, господарських, житлових та інших відносин. Зразки, коментарі, пояснення: практ. посіб. / упоряд. Ю.І. Руснак. Київ : Центр учб. літ., 2021. 402 с.
8. Підготовка позовної заяви (в рамках адміністративного судочинства): методичні рекомендації / І.М. Зеленська, Ю.В. Зоркіна, І.Н. Зарубіна; за заг. ред. С.О. Гриненка. Харків: ІПЮК для СБ України, 2020. 28 с.

Додаткова література:

1. Кабанов В.І., Мацелик Т.О. Моделі виконання судових рішень в адміністративних справах: досвід України та перспективи розвитку.

- Журнал східноєвропейського права.* 2021. № 93. С. 14-23. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2021/10/kabanov_matselyk_93.pdf
2. Зеленська І.М., Зарубіна І.Н. Окремі питання врегулювання спору за участю судді в адміністративному судочинстві України. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2020. №9. С. 217-221. URL: http://www.lsej.org.ua/9_2020/54.pdf
 3. Місце юридичної служби міністерства оборони України в системі забезпечення законності та правопорядку в Збройних силах України. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право».* 2018. № 26. С.151-155 URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/12700/12096>
 4. Столбовий В. Нормативно-правове забезпечення службових правовідносин у сфері національної безпеки України. *Підприємництво, господарство і право.* 2019. №3. С. 120-124. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/2/24.pdf>
 5. Столбовий В.М. Дисциплінарно-деліктні правовідносини в системі Служби безпеки України. *Право і суспільство.* 2018. № 1. Ч. 2. С. 170-174.
 6. Столбовий В.М. Правове регулювання службових правовідносин у системі Служби безпеки України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Юридичні науки".* 2017. № 6. Т. 3. С. 16-19.
 7. Правове забезпечення організації та діяльності юридичної служби в Україні та Польщі: порівняльно-правові аспекти. *Університетські наукові записки.* 2016. № 57. С. 164-174. URL: <http://old.univer.km.ua/visnyk/1514.pdf>
 8. Якимчук О. В Представництво юридичної особи її керівником у кримінальному провадженні в аспекті введення монополії адвокатури. *Актуальні проблеми правознавства.* 2018. № 1(13). с. 167-172. URL: <http://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/8190>
 9. Ханик-Посполітак Р. Ю. Представництво в цивільному процесі за новим Цивільним процесуальним кодексом України. *Наукові записки НАУКМА. Юридичні науки.* 2018. Том 1. С. 50-54 URL: <http://nrplaw.ukma.edu.ua/article/view/153107/152321>
 10. Семенюк О. Г. Реалізація конституційних прав громадян на доступ до державної таємниці. *Судова апеляція.* 2016. № 1. С. 28-36. URL: Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Suap_2016_1_6
 11. Єсімов С. С. Електронні документи як докази у справах про адміністративні правопорушення. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія : Юридичні науки.* 2016. № 845. С. 68-74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2016_845_12.
 12. Рой О.В. Дотримання принципів адміністративного судочинства при розгляді справ про оскарження правових актів. *Держава і право.* 2017.

Випуск 77. С. 85-98. URL: <http://idpnan.org.ua/files/derjava-i-pravo.-yuridichni-nauki.-vipusk-77-2017.pdf>

13. Рой О.В. Окремі проблеми оскарження правових актів у судах адміністративної юрисдикції. *Альманах права*. 2016. Випуск 7. С. 355-358 URL: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ap_2016_7_92.pdf

Модуль 3. Договірна робота в системі органів Служби безпеки України

Основна література

1. Аналіз та узагальнення судової практики Служби безпеки України про стягнення штрафних санкцій за договорами закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти, від 23.06.2014 № 16/2874.
2. Правові засади оперативно-службової діяльності Служби безпеки України: навч. посіб. для підготовки до комплекс. держ. іспиту / С.О. Гриненко, Є.В. Коваленко, В.В. Федосєєв та ін. Харків : ІПЮК для СБУ, 2018. 300 с.
3. Господарське право: підручник / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін.; за заг.ред. Д.В. Задихайла, В.М. Пашкова. Харків: Право, 2012. С.238-307.
4. Судочинство в господарських судах: підручник / С.В. Васильєв Харків: Еспада, 2013.
5. Цивільне право : підручник : у 2 т. / за ред.: В.І. Борисова, І.В. Спасибо-Фатєєва, В.Л. Яроцький. Харків : Право. 2014. Т. 1. 656 с.
6. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання : підручник / за заг. ред. С.С. Бичкової. 3-тє вид., змін. та допов. Київ : Алерта, 2014. 496 с.
7. Цивільне право України. Загальна частина : підручник / НАН України, Київ. ун-т права, Нац. авіац. ун-т. Київ : Ліра-К, 2014. 760 с.
8. Опрацювання проектів договорів підрозділами правового забезпечення: методичні рекомендації / І.М. Зеленська, В.М. Гайдамака, М.С. Косенко; за заг. ред. С.О. Гриненка. Харків: ІПЮК для СБ України, 2020. 32 с.

Додаткова література:

1. Актуальні питання прикладної цивілістики у сфері складання процесуальних документів : наук.-практ. посіб. / за заг. ред. М.М. Ясинка. Київ : Правова єдність : Алерта, 2015. 814 с.
2. Договір як універсальна правова конструкція : монографія / за ред.: А.П. Гетьман, В.І. Борисова. Харків : Право, 2012. 432 с.
3. Договори в господарській діяльності : практ. посіб. / упоряд. Д.М. Лівшиц. Київ : Центр учб. літ., 2012. 202 с.
4. Долгополова Л.М. Укладення договорів на торгах: монографія / Л.М. Долгополова. Харків : Право, 2014. 184 с.

5. Мілаш В.С. Перспективи модернізації договірних правовідносин у сфері господарювання : монографія. Харків : ХНУМГ, 2014. 227 с.
6. Судова практика Вищого господарського суду України. Науково-практичний коментар рішень та постанов господарських судів України. *Бюлетень законодавства і юридичної практики України*. Київ: Юрінком Інтер. 2014. №1. С. 4-24, 110-150, 209-213, 231-243, 248-257, 324-341.
7. Федорченко Н.В. Договірні зобов'язання з надання послуг: проблеми теорії і практики : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 328 с.
8. Вавженчук С. Укладення договору про публічні закупівлі: динаміка законодавства та проблеми правозастосування. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №6. С. 6-11 URL: <http://www.pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/6/2.pdf>
9. Великанова М.М. Мінімізація ризиків у договірних зобов'язаннях. *Нове українське право*. 2021. Вип. 1. С. 5-13 URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/1/1>
10. Візіренко С. В., Мансурова А. Д. Організація та методика внутрішнього контролю забезпечення виконання договірних зобов'язань. *Сталий розвиток економіки*. 2018. № 3 [40]. С.162-169 URL: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/4071/1/Vizirenko_Organization.pdf
11. Гамбург І.А. Правова регламентація особливостей здійснення господарської діяльності у Збройних Силах України. *Міжнародний електронний науково-практичний журнал «WayScience»*. №1 (1). Дніпро, 2018. С. 50-60 URL: <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2018/07/WayScience-Vipusk-zhurnalu----1.pdf>
12. Гончаренко В.. Зміна або розірвання договору у зв'язку з істотною зміною обставин. *Юридичний вісник*. 2020. №2. С. 100-107 URL: <http://yuv.onua.edu.ua/index.php/yuv/article/view/1710/1820>
13. Здирко Н.Г. Публічні закупівлі: типи та процедури здійснення . *Агросвіт*. 2019. №18. С. 51-62 URL: http://www.agrosvit.info/pdf/18_2019/9.pdf
14. Іпатов А. В. Гула І. С., Кузьміна Л. В., Коробкін Ю. І. Претензії та позови, пов'язані з розрахунками за виконані роботи. *Український вісник медико-соціальної експертизи*. 2019. № 2. С. 24-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujmse_2019_2_7
15. Ковтун-Горбачова Т.А., Галич Є.Г. Основні проблеми і типові помилки у договорах підряду. *Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*. 2019. №6. С. 40-46 URL: <http://visnyk.pgasa.dp.ua/article/view/191835/192058>
16. Примак В. Розірвання договору як спосіб цивільно-правового захисту в кризових умовах . *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №5. С. 43-49 URL: <http://www.pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/5/8.pdf>
17. Пучковська І.Й. Про основне призначення видів забезпечення виконання зобов'язання. *Проблеми законності*. 2020. №148. С. 36-44 URL: <http://oaji.net/articles/2020/3229-1585425463.pdf>

18. Чебан Ю. Ю., Сирцева С. В. Електронна система публічних закупівель в Україні: особливості функціонування та перспективи розвитку. *Modern Economics*. 2021. № 27(2021). С. 221228. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9909/1/cheban.pdf>
19. Яремик М. І. Методичні засади вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення в управлінні системою безпеки договірних відносин. *Наукові записки Української академії друкарства*. 2017. № 1. С. 154162. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_2017_1_21

Інтернет-ресурси:

1. Верховна Рада України <https://www.rada.gov.ua/>
2. Верховний Суд https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
3. Єдиний державний реєстр судових рішень <https://reyestr.court.gov.ua/>
4. Конституційний Суд України <https://ccu.gov.ua/>
5. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі <http://www.eurocourt.in.ua/>
6. Служба безпеки України <https://ssu.gov.ua/>

СЕНМК: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/item/2977-pravove-zabezpechennia-operatyvnosluzhbovoi-diialnosti-sbu.html>